

Beata Langer

Katedra Kultury Informacyjnej
Instytut Nauk o Informacji
Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN w Krakowie
e-mail: beata.langer@up.krakow.pl

Serie wydawnicze publikowane przez wybrane biblioteki wojewódzkie w latach 2000–2015

Abstrakt: W artykule omówiono produkcję wydawniczą ograniczoną do serii książkowych wybranych bibliotek wojewódzkich. Do analizy wybrano wojewódzkie księgarnie publiczne znajdujące się w załączonym do Rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego *Wykazie bibliotek zaliczonych do bibliotek naukowych*. W wymienionym dokumencie po zmianach z dnia 19 października 2016 r. znajduje się 30 bibliotek określanych jako naukowe, wśród nich 12 księżnic pełni również funkcję bibliotek wojewódzkich. Spośród księżnic wojewódzkich przedstawiono serie wydawnicze: Biblioteki Śląskiej, Biblioteki Publicznej m.st. Warszawy – Biblioteki Głównej Województwa Mazowieckiego, Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Łodzi, Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie oraz Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. Emanuela Smółki w Opolu. Wyniki badania dowodzą, że oferta bibliotek wojewódzkich w zakresie tytułów serii jest urozmaicona. Publikowane serie są starannie przemyślane i skierowane do konkretnego kręgu odbiorców. Popularyzują naukę oraz kolekcje własne bibliotek. Nakłady prezentowanych wydawnictw są zazwyczaj bardzo niskie i najczęściej trafiają do największych księżnic w kraju i za granicą. Analiza tematyczna charakteryzowanych serii wskazuje wyraźnie, że jedną grupę wydawnictw bibliotecznych można opisać jako związaną z bibliotekarstwem, czytelnictwem i książką. Druga grupa publikacji dotyczy historii regionu, wiedzy o postaciach, języku i obyczajach danego obszaru. Najczęstsze tematy podejmowane w cyklach wydawniczych to: książka, kultura, nauka, literatura piękna, poezja, sztuka, „regionalia”.

Słowa kluczowe: Biblioteki naukowe. Biblioteki wojewódzkie. Serie wydawnicze

Biblioteki naukowe, poza tworzeniem, opracowaniem i odpowiednią organizacją udostępniania kolekcji, wypełniają także inne zadania. W tekście Jacka Wojciechowskiego (2001, s. 14) na temat działalności wydawniczej bibliotek akademickich pojawia się stwierdzenie, że ksiąźnice: „oprócz rozpowszechniania gotowych już treści (nie tylko informacyjnych), same bywały i są nadawcami treści oryginalnych, autonomicznych, wprowadzając w ten sposób własną wartość naddaną”. Wydaje się, że powyższe stwierdzenie należy odnieść nie tylko do bibliotek szkół wyższych, ale do wszystkich bibliotek naukowych.

Ustawa z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach (z późniejszymi zmianami) wskazuje, że do bibliotek naukowych w Polsce zalicza się: Bibliotekę Narodową; biblioteki, których organizatorami są szkoły wyższe; biblioteki, których organizatorem jest Polska Akademia Nauk; biblioteki, których organizatorami są jednostki badawczo-rozwojowe; inne biblioteki, wśród których znajdują się ksiąźnice publiczne i specjalne (*Ustawa*). Instytucje zdefiniowane jako inne mogą zostać zaliczone do bibliotek naukowych po wypełnieniu warunków wskazanych w Rozporządzeniu Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 2 kwietnia 2012 r. Wedle zapisu znajdującego się w tym dokumencie, aby ksiąźnica mogła zostać uznana za naukową, musi: posiadać specjalistyczny zasób biblioteczny z jednej dyscypliny naukowej lub artystycznej, służący do prowadzenia prac naukowo-badawczych; zatrudniać przynajmniej jednego pracownika ze stopniem naukowym w zakresie bibliologii i informatologii lub w zakresie innej dyscypliny zaliczanej do dziedziny nauki obsługiwanej przez bibliotekę; posiadać strukturę techniczną i teleinformatyczną odpowiednią do prowadzenia prac naukowych.

Do analizy wybrano wojewódzkie ksiąźnice publiczne znajdujące się w załączonym do Rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego *Wykazie bibliotek zaliczonych do bibliotek naukowych* (*Rozporządzenie*). W wymienionym dokumencie po zmianach z dnia 19 października 2016 r. znajduje się 30 bibliotek określanych jako naukowe, wśród nich 12 ksiąźnic pełni również funkcję bibliotek wojewódzkich. Są to: Biblioteka Śląska, Biblioteka Publiczna m.st. Warszawy – Biblioteka Główna Województwa Mazowieckiego, Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Łodzi, Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna im. dr. Witolda Bełzy w Bydgoszczy, Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Krakowie, Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie, Ksiąźnica Pomorska im. Stanisława Staszica w Szczecinie, Wojewódzka Biblioteka Publiczna – Ksiąźnica Kopernikańska w Toruniu, Dolnośląska Biblio-

teka Publiczna im. Tadeusza Mikulskiego we Wrocławiu, Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna im. Cypriana Norwida w Zielonej Górze, Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Emanuela Smołki w Opolu, Książnica Podlaska im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku.

Biblioteki wojewódzkie odgrywają również niezwykle ważną rolę jako księżnice regionalne, choć ich zadania w tym zakresie nie są wyraźnie sprecyzowane. W artykule 20 ustawy o bibliotekach wśród zadań księżnic wojewódzkich w punkcie 2 wskazano, że instytucje te powinny opracowywać i publikować bibliografię regionalną oraz inne materiały informacyjne o charakterze regionalnym. Jak pisze Jolanta Gwioździk (2013, s. 493): „wojewódzkie i powiatowe biblioteki publiczne, zgodnie z ustawowym obowiązkiem tworzenia bibliografii regionalnych, opracowują i publikują spisy bibliograficzne, realizując w ten sposób jedną ze swoich funkcji jako centrów informacji o regionie”. W ramach działalności wydawniczej biblioteki wojewódzkie często nie tylko prowadzą prace związane z rejestrowaniem piśmiennictwa dotyczącego regionu, ale również wydają inne materiały, czasem w seriach wydawniczych¹. Niewątpliwie zagadnienie opracowania i publikacji wydawnictw własnych bibliotek wojewódzkich stanowiących centrum rejestrujące materiały regionalne zasługuje na odrębne opracowanie. W niniejszym artykule analiza o charakterze badania wstępnego została ograniczona. Uwzględniono wyłącznie biblioteki wymienione w cytowanej wcześniej ustawie, ograniczono też zasięg chronologiczny wydanych dokumentów do lat 2000–2015. Głównym kryterium doboru placówek do badania było opublikowanie przez księżnicę wojewódzką minimum trzech tytułów wydawnictw zwartych w serii wydawniczej w latach 2000–2015. Analizę przeprowadzono na podstawie informacji udostępnianych na stronach internetowych bibliotek, w katalogach dostępnych online lub w nielicznych publikacjach zwartych dotyczących produkcji wydawczej omawianych księżnic. Jednak nie wszystkie wyróżnione placówki udostępniają online informacje o bieżącej produkcji wydawniczej, nie do każdego źródła udało się dotrzeć, stąd wynik badania jest niepełny. Zebrane dane pozwalają na wyciągnięcie podstawowych wniosków, które zaprezentowano w pracy. Omawiając tytułowe zagadnienie, ograniczono się do minimum wiadomości dotyczących historii poszczególnych bibliotek. Niewątpliwie większość serii wydawniczych publikowanych przez księżnice ściśle wiąże się z profilem gromadzonych przez nie zbiorów, ich bieżącą działalnością lub badaniami prowadzonymi w placówkach.

¹ Termin „seria” i „cykl” nie są tożsame, jednakże dla potrzeb niniejszej analizy używane są zamiennie.

Wszystkie omawiane biblioteki gromadzą księgozbiór o charakterze uniwersalnym, czasem ze wskazaniem rozbudowy kolekcji w kierunku określonych dyscyplin, najczęściej humanistycznych, prawniczych lub ekonomicznych. Oczywiście każda z instytucji w sposób szczególnie zainteresowana jest tematyką regionalną właściwą dla swego terytorium. Trzeba również zauważyć, że niektóre biblioteki wojewódzkie zaliczone do naukowych publikują własne materiały, nie wydając książek w ramach serii, dlatego ich działalność została pominięta w niniejszej analizie.

Przed przystąpieniem do szczegółowej charakterystyki wybranych cykli publikowanych przez biblioteki wojewódzkie należy choć skrótkowo przypomnieć historię i definicję serii. „Zebranie Rytmów Przez Wierszopisów Żyjących lub Naszego Wieku Zeszłych Pisanych” (1752–1756) to dzieło wydane w pięciu tomach, redagowane przez Józefa Andrzeja Załuskiego. Powszechnie uznaje się je za pierwszą polską serię wydawniczą [Jamróz-Stolarska, s. 23]. Początkowo serie publikowano jako zbiór lub wybór, a później, wraz z rozwojem serii określano je terminem „biblioteka”. W drugiej połowie XIX w. pojawiło się wiele zróżnicowanych cykli, których znaczący rozkwit wiązał się z postępem w zakresie sztuki drukarskiej, zdobnictwa i ogólnymi tendencjami w literaturze (Jędrych, 2015, s. 19).

Za pierwszą polską serię literacką powstałą w czasie zaborów uznaje się 27-tomowy „Wybór Cenniejszych Pisarzy Polskich” (1803–1808), zainicjowany przez Tadeusza Mostowskiego. Wśród ojców polskich serii nie może również zabraknąć nazwiska Franciszka Salezego Dmochowskiego, wydawcy, publicysty i krytyka literackiego, który prowadził w Warszawie drukarnię i księgarnię wydawniczą. Jak pisze Alicja Jędrych (2015, s. 19), „jego działalność rozpoczęła okres nieprzerwanego rozwoju wydawnictw seryjnych”.

Analizując pojęcie serii wydawniczych, badacze zajmujący się ich charakterystyką najczęściej szukają odpowiedzi na pytanie, jak skonstruować typologię serii oraz czego brakuje w określonej definicji, by objęła ona pozycje wykraczające poza ramy wyznaczone przez określony słownik. W niniejszej pracy rozważania terminologiczne ograniczono do przyjęcia definicji serii autorstwa Mieczysława Kafła, który serię wydawniczą (wydawnictwo seryjne) charakteryzuje następująco:

grupa książek lub broszur związanych ze sobą tematycznie lub rodzajem literackim, przeznaczona dla określonego kręgu czytelników. Zazwyczaj książki jednej serii są zbliżone objętością,

wielkością nakładu i sposobem opracowania graficznego. Książki jednej serii noszą zwykle wspólną nazwę (Kafel, s. 176).

Próbując wpisać wydawnictwa seryjne badanych bibliotek w typologię, skorzystano ze schematu autorstwa Elżbiety Jamróz-Stolarskiej, w którym uwzględniono elementy ukształtowania edytorskiego. Badaczka zaproponowała typologię szeregującą serie ze względu na cechy merytoryczne i formalne w ramach następujących kategorii:

- 1) serie posiadające oficjalną nazwę, bez oficjalnej nazwy lub z nazwą umowną;
- 2) serie posiadające ustalony znak graficzny lub serie pozbawione takiego znaku;
- 3) serie numerowane i nienumerowane;
- 4) serie, w których wszystkie tytuły wydano według jednego projektu graficznego, i serie nieposiadające stałej szaty graficznej;
- 5) serie ilustrowane i bez ilustracji (Jamróz-Stolarska, s. 21).

Rozpoczynając charakterystykę poszczególnych serii wydawniczych publikowanych przez biblioteki wojewódzkie, zacząć można od Biblioteki Śląskiej, która w porównaniu z innymi księżnicami wydaje dużo i często. Instytucja ta powstała w 1922 r., a jej pierwotny kształt wiązał się z pełnieniem funkcji księgozbioru podręcznego w Biurze Sejmu Śląskiego. W 1936 r. uzyskała status Śląskiej Biblioteki Publicznej im. Józefa Piłsudskiego, a w 1952 r. – status biblioteki naukowej i zmieniła nazwę na tę używaną do dziś (*Biblioteka Śląska*, 2000, s. 3). W 1969 r. przyznano jej prawo do otrzymywania ogólnopolskiego egzemplarza obowiązkowego. Od 1 lipca 2000 r. Biblioteka Śląska pełni również funkcję głównej biblioteki publicznej województwa śląskiego, sprawując nadzór nad księżnicami publicznymi regionu (*Biblioteka Śląska*, 2000, s. 3). Analizując jej produkcję wydawniczą, można zaobserwować, że w latach 2000–2015 zainicjowano 8 serii: „Debiuty Poetyckie” (2000), „Ex Libris” (1995), „Folia Scientica Bibliothecae Silesianae” (2000), „Liber Amicorum” (2006), „Non Morietur Poesis” (2000), „Oblicza Nadziei” (2003), „Polonica” (2003), „Silesianka Przedstawia” (2000)². Najstarsza z nich to „Ex Libris” (powstała w 1995 r.), w ramach której wydano 7 tytułów, z czego 4 w badanym okresie. W serii prezentowane są przede wszystkim przedruki tekstów literackich i historycznych, poprzedzone obszernym historyczno-literackim wstępem. W 2000 r.

² Przy tytułach serii wydawniczych w nawiasach podano datę publikacji pierwszego woluminu w cyklu. Nie podawano dat końcowych, gdyż badanie dotyczy lat 2000–2015.

ukazał się czwarty tom cyklu, zawierający utwór Stanisława Smolki *W Wilią Bożego Narodzenia. Pamiątka ostatniej Wili XIX* (Smolka, 2000). W kolejnym tomie, *Skoczowskie legendy* Gustawa Morcinka (2001), opublikowanym w nakładzie 200 egzemplarzy (150+50 sztuk), znalazły się trzy utwory pisarza z Karwiny. W tomie szóstym (wydanym w 100 egzemplarzach) zamieszczono *Wrażenia z Kalwarii Zebrzydowskiej (sonety)* autorstwa Kazimierza Gołby (2002). Autor tomiku to znany śląski działacz patriotyczny, nauczyciel, literat, dziennikarz. Wolumin, ilustrowany faksymilami rękopisów twórcy, wypełniają wiersze, które powstały, gdy K. Gołba miał 18 lat. Wszystkie wspomniane tytuły są skromnej objętości (do 51 stron). W 2004 r. opublikowano siódmy wolumin cyklu – reprint książki Teodora Zawackiego pt. *Catalogus ducum atque regum polonorum (Katalog książąt i królów polskich)* wydanej w 1609 r. Zawiera on polski przekład łacińskiego pierwodruku, autorstwa Łukasza Tofilskiego (Zawacki, 2004). Książka ukazała się w nakładzie 150 egzemplarzy.

Kolejny cykl wydawniczy Biblioteki Śląskiej – „Non Moriatur Poesis” – pozostaje, jak dotychczas, zamierzeniem ciekawym, lecz w zasadzie niezrealizowanym. Jedyna publikacja sygnowana tym znakiem to tomik wierszy Tadeusza Nowaka *Za snem, za jawą, za pacierzem* (Nowak, 2000), przygotowany z okazji siedemdziesiątej rocznicy urodzin poety. Uwagę zwraca ciekawa szata graficzna i nietypowa forma, zbiorek wydano bowiem w postaci luźnych kart włożonych w kartonową okładkę w postaci teki. W prawym dolnym rogu znajduje się lakowana pieczęć.

Jedną z ciekawszych numerowanych serii sygnowanych przez Bibliotekę Śląską jest „Folia Scientica Bibliothecae Silesianae”. Zapoczątkowana w roku 2000 tytułem *Osiemnastowieczne listowniki. Teoria i praktyka* (Miozga, 2000), ukazuje się regularnie do dziś. Nakład pierwszego tomu cyklu wynosił 100 egzemplarzy. Do 2015 r. w obrębie serii wydano 15 tytułów w 19 woluminach. Kolejne tomy (nr 1–8) publikowano regularnie każdego roku, aż do 2004 r. Później nastąpiła przerwa i kolejny tom serii ukazał się w 2010 r. Książka, która w tym czasie wyszła jako dziewiąty numer cyklu, to publikacja Jana Rodaka zatytułowana *Grzegorz Jan Zdziwojski z Łasku. Człowiek, dzieło, recepcja. Studium biograficzne* (Rodak, 2010). W omawianym okresie szata graficzna serii nie zmieniła się. Znak graficzny pozostał ten sam, typ stosowanej oprawy również. Jedyna różnica to dodatkowe skrzydełko ze zdjęciem autora i krótką informacją biograficzną. Wśród twórców publikujących w cyklu znaleźli się: J. Gwioździk, Barbara Maresz, Ewa Miozga, Anna Musialik, Leonard Ogierman, Adam Regiewicz,

J. Rodak, Alicja Zdziechiewicz. Dotychczasowe tytuły ujawniają dwubiegunowy charakter serii. Tworzą ją publikacje dotyczące bibliologii, ale też prezentujące badania nad literaturą staropolską i oświeceniową. Zaznaczyć trzeba, że w omawianym okresie w cyklu przeważają opracowania z zakresu nauki o książce. Przeciętny nakład tytułów wydanych w „Folia Scientica Bibliothecae Silesianae” to 100–250 egzemplarzy.

Jedną z dłuższych serii opracowywanych i wydawanych przez Bibliotekę Śląską w omawianym okresie jest „Silesianka Przedstawia”. Jest to cykl numerowany, zapoczątkowany w 2000 r. książką *Judaika w zbiorach Biblioteki Śląskiej. Bibliografia (Judaica, 2000)*. Tytuł wydano również w wersji elektronicznej na płycie CD. Publikacja pierwszego tomu cyklu jest konsekwencją posiadania przez księżnicę bogatego zbioru judaików. Wspomniany tytuł obejmuje materiał z lat 1801–1939 i zawiera 1167 pozycji druków zwartych z zasobów księżnicy.

W latach 2000–2015 opublikowano 16 woluminów – jeden, dwa rocznie lub w dwuletnim odstępie. Książki wchodzące w skład cyklu „Silesianka Przedstawia” związane są z działalnością Biblioteki Śląskiej i jej zbiorami. Są to katalogi wybranej części zasobu bibliotecznego o określonej tematyce lub proveniencji (kultura rumuńska czy druki oficyny Kornów i Zygmunta Schlettera). Niektóre z katalogów przedstawiają ciekawe spuścizny przekazane instytucji przez prywatnych kolekcjonerów.

W roku 2000 Biblioteka rozpoczęła publikację kolejnej serii, w całości poświęconej poezji i związanej z Klubem Poczty Poetyckiej Macieja Szczawińskiego. Cykl ten nosi tytuł „Debiuty Poetyckie”. Publikacje w jego ramach to teksty młodych autorów z województwa śląskiego, którzy raz w miesiącu prezentowali swoje wiersze podczas cyklicznych spotkań w Bibliotece Śląskiej (Kaliściak, 2001, s. 5). W omawianym okresie ukazało się 5 tomików autorstwa: Tomasza Kaliściaka, Łukasza Tresenberga, Barbary Marek, Macieja Mikosa, Dawida Niemca. Zbiorki charakteryzuje skromna szata graficzna, objętość nieprzekraczająca pięćdziesięciu stron. Trzy tomiki zostały zilustrowane grafikami regionalnych artystów. Nakład wynosił przeciętnie 100 egzemplarzy.

Następnym cyklem, na który warto zwrócić uwagę, jest nienumerowana seria „Polonica”, promująca dzieła powstałe poza granicami Polski, w kraju dotąd nieznanne, lecz w różny sposób z nim powiązane, np. za sprawą pochodzenia autora, jego zainteresowań, tematyki utworów. Inauguracja cyklu nastąpiła w roku 2003; opublikowano wtedy pierwsze dwa tytuły. Jeden z nich to tom poezji *Dylemat królika doświadczonego* Györgya Gömöriego (Gömöri, 2003) w wyborze i tłumaczeniu Feliksa Netza, z grafikami Jana Szmatocha. Wspomniany zbiór jest

pierwszą książkową prezentacją poezji węgierskiego twórcy w Polsce i zawiera wybór wierszy z lat 1956–2001. Na publikację, oprócz poezji G. Gömöriego, składają się: krótki wstęp w języku polskim i angielskim autorstwa Feliksa Netza oraz biogram poety, również tłumaczony na język angielski. Nakład wydawnictwa to 200 egzemplarzy. Drugim tytułem inaugurującym serię były *Zbliżenia i kontakty* Floriana Śmieji (2003). Tom ten, również wydany w nakładzie 200 egzemplarzy, zawiera zbiór szkiców poświęconych w znacznej mierze przedstawicielom wojennej emigracji londyńskiej. Trzecia publikacja w omawianym cyklu – *Między nami. Unter uns* autorstwa Matthiasa Kneipa, poety z Ratyzbony – ukazała się w 2004 r. Jest to dwujęzyczne wydanie jego wierszy. Kolejne dwa tytuły – *Roztrząsania literackie. Studia o języku polskim* (Damborsky, 2007) oraz *Zbliżenia i kontakty raz jeszcze* (Śmieja, 2007) – opublikowano w 2007 r. *Roztrząsania literackie* to wybór tekstów drukowanych wcześniej na łamach prasy, dotyczących głównie problematyki wielojęzyczności oraz intertekstualności. Teksty ujęte w omawianym tomie odzwierciedlają powiązanie polszczyzny z innymi językami. Natomiast *Zbliżenia i kontakty raz jeszcze* to zbiór szkiców F. Śmieji, poświęcony wybitnym postaciom polskiej emigracji (m.in. Marianowi Hemarowi, Krystynie i Czesławowi Bednarczykom), poetom hiszpańskim i meksykańskim (m.in. Damaso Alonso, Juanie Inés De La Cruz). Tom opublikowano w nakładzie 200 egzemplarzy. Szóstą książką w cyklu są *Zbliżenia i kontakty po raz trzeci* F. Śmieji (Śmieja, 2010), stanowiące kolejny tom wspomnień i szkiców polskiego poety i tłumacza. Informacja o nakładzie nie została zamieszczona. Następną książką w serii jest opublikowany w 2011 r. zbiór wierszy Janiny Katz zatytułowany *Powrót do jabłek*. Tomik w miękkiej obwolutce wydano w wyborze i przekładzie Bogusławy Sochańskiej. W latach 2000–2015 ukazało się zatem 7 woluminów, z czego 3 autorstwa Floriana Śmieji. Nakład tomów, w których podano tę informację, wynosił 200 egzemplarzy.

Seria „Liber Amicorum” została zapoczątkowana w 2006 r. tomem *Wspólnota pamięci. Studia z dziejów ziem wschodnich dawnej Rzeczypospolitej* (Gwioździk, Malicki, 2006) pod redakcją J. Gwioździk i Jana Malickiego. Publikacja stanowi zbiór tekstów polskich i zagranicznych autorów analizujących dzieje kultury Wielkiego Księstwa Litewskiego i Rusi Czerwonej. Tom wydano w nakładzie 200 egzemplarzy. Kolejny wolumin w cyklu, zatytułowany *Ingenio et humilitate. Studia z dziejów zakonu cystersów i Kościoła na ziemiach polskich dedykowane Ojcu Opatowi dr. Eustachemu Gerardowi Kocikowi* (Wyrwa, 2007), pod redakcją Andrzeja M. Wyrwy, ukazał się rok później w nakładzie

250 egzemplarzy. Stanowi zbiór studiów i materiałów z dziejów zakonu cystersów i Kościoła na ziemiach polskich od średniowiecza do czasów współczesnych. Szata graficzna nawiązuje do pierwszego tytułu serii. Do chwili obecnej w cyklu „Liber Amicorum” wydano 2 tytuły.

Wyniki przeprowadzonej analizy dowodzą, że najwięcej serii wśród wybranych bibliotek wojewódzkich publikuje Biblioteka Śląska, przy czym niektóre tytuły w ich ramach pojawiają się w regularnych odstępach czasu, inne dość długo czekają na kontynuację. Swoje wydawnictwa biblioteka promuje na stronie internetowej, można je zamówić przez stronę WWW ksiąźnicy. Ceny są zróżnicowane, średnio wahają w granicach 30–35 zł.

Dwoma interesującymi seriami może pochwalić się Biblioteka Publiczna m.st. Warszawy – Biblioteka Główna Województwa Mazowieckiego. Książnica ta, często nazywana Biblioteką na Koszykowej, powstała w 1907 r. z inicjatywy społecznej. W 1914 r. otrzymała własny gmach i stała się ośrodkiem warszawskiego życia kulturalnego. W 1928 r. Zarząd Miasta przejął opiekę nad placówką, która funkcjonowała od-tąd jako Biblioteka Publiczna m.st. Warszawy. Od 1917 r. podstawę gromadzonych zbiorów stanowi egzemplarz obowiązkowy wpływający do ksiąźnicy. Obecnie pełni ona funkcję biblioteki wojewódzkiej i biblioteki powiatowej dla powiatu warszawskiego (*Biblioteka Publiczna*).

Biblioteka Publiczna m.st. Warszawy wydaje sporo materiałów, wśród których znajdują się dwie serie: „Sesje Varsavianistyczne” oraz „Prace Biblioteki Publicznej m.st. Warszawy”. W pierwszej, której redaktorem jest Roman Nowoszewski, opublikowano 22 numerowane woluminy, ostatni w 2016 r.³ Stanowią one zbiór artykułów dotyczących różnych aspektów tytułowego zagadnienia. Przeciętny nakład tytułu wynosi 200 egzemplarzy. Cechą tomów wydawanych w ramach „Sesji Varsavianistycznych” jest bogata szata graficzna. W badanym okresie opublikowano 13 tytułów będących pokłosem organizowanych cyklicznie przez Bibliotekę Publiczną m.st. Warszawy sesji varsavianistycznych poświęconych problemom książki, prasy i bibliotek stolicy. Każdemu wydarzeniu towarzyszyła wystawa tematycznie związana z programem wystąpień wygłoszonych podczas sesji. W latach 2000–2015 w omawianej serii ukazały się następujące publikacje: *Warszawskie serie wydawnicze* (2001), *Książka na Starym Mieście na przełomie XVIII i XIX wieku* (2003), *Dawne antykwariaty warszawskie* (2003), *Warszawscy wydawcy* (2003), *Wybrane zagadnienia z dziejów prasy warszawskiej II*

³ Pierwszy z tomów, zatytułowany *Dziś i jutro książki o Warszawie*, wydano w 1995 r.

(2004), *Książka i prasa w Powstaniu Warszawskim* (2005), *Introligatorstwo warszawskie* (2006), *O potrzebie założenia publicznej biblioteki w Warszawie* (2007), *Darczyńcy i ich kolekcje w zbiorach Biblioteki na Koszykowej* (2008), *Grafika książki warszawskiej* (2009), *Biblioteki warszawskie w latach 1939–1945* (2010), „Pełniący obowiązki...” *Sokrates Staryszkiewicz w Warszawie* (2011), *90 lat Towarzystwa Bibliofilów Polskich w Warszawie* (2015). Objętość tomów z reguły nie przekracza 150 stron, choć czasem wydawane są tytuły o objętości broszurowej.

Drugą serią publikowaną w Bibliotece na Koszykowej jest numerowany cykl „Prace Biblioteki Publicznej m.st. Warszawy”⁴. W jego ramach łącznie ukazały się 24 woluminy. Na analizowany okres przypada zaledwie 5 pozycji. Najnowsza z nich, *Spuścizna Stanisława Leszczyńskiego w zbiorach Biblioteki Publicznej m.st. Warszawy*, została wydana w 2007 r. z numerem 24. Bogato ilustrowany tom, przygotowany z okazji obchodów jubileuszu stulecia książki, dokumentuje spuściznę mecenasa Stanisława Leszczyńskiego znajdującą się w zbiorach biblioteki. W książce nie podano informacji o nakładzie. W analizowanym okresie uwagę zwraca również tom 20. omawianej serii: *Prasa Powstania Warszawskiego w zbiorach Biblioteki Publicznej m.st. Warszawy*, opublikowany w 2004 r. z okazji sześćdziesięciolecia wybuchu Powstania Warszawskiego. Jest to praca wydana w dwóch częściach: część pierwszą stanowi katalog prasy, w drugiej – w formie teki – zamieszczono zdjęcia stron tytułowych pism powstańczych ze zbiorów książki. Nakład wynosi 250 egzemplarzy.

Kolejna książnica o statusie biblioteki naukowej publikująca serie wydawnicze to Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Łodzi. Powstała 11 października 1917 r. z inicjatywy Towarzystwa Przyjaciół Biblioteki oraz dzięki wsparciu władz miasta (*Wojewódzka i Miejska Biblioteka*). W latach 2000–2015 w placówce wydawano dwie serie, w sumie 18 tytułów. Pierwsza to numerowana seria zatytułowana „Prace Bibliograficzne i Metodyczne WiMBP w Łodzi”, w której ukazały się 23 woluminy. Jej szata graficzna w trakcie przygotowywania kolejnych publikacji uległa zmianie⁵. Redaktorem „Prac Bibliograficznych i Metodycznych WiMBP w Łodzi” jest Andrzej Gawroński. W badanym okresie biblioteka przygotowała

⁴ Cykl zapoczątkowało w 1949 r. wydanie pracy Alodii Kaweckiej-Gryczowej pt. *Katalog starych druków Biblioteki Publicznej m. st. Warszawy : inkunabuły*. Objętość tomu wynosi 55 stron.

⁵ Pierwszy tytuł w serii wydano w 1997 r. Była to książka *Kartoteki kartkowe, komputerowe bazy bibliograficzne i katalogowe w WiMBP w Łodzi i w łódzkich bibliotekach samorządowych : przewodnik*.

w ramach serii 17 tytułów, z czego 8 stanowił *Kalendarz świąt i rocznic*, pozostałe to przede wszystkim zestawienia bibliograficzne. Najnowsza praca, poświęcona Jerzemu Łojkowi, została opublikowana w 2006 r. w nakładzie 300 egzemplarzy. Jest to bibliografia opracowana przez Arkadiusza Jabłońskiego. Nakłady pozostałych tytułów wynoszą 50–300 egzemplarzy. Objętość poszczególnych tomów zazwyczaj jest niewielka, sporadycznie przekraczająca 50 stron, oprawa zazwyczaj broszurowa. W 2001 r. łódzka biblioteka wydała również jeden wolumin w nienumerowanej serii „Biblioteka Poetycka: debiuty”. Jest to tomik autorstwa Alicji Mazan-Mazurkiewicz zatytułowany *Nikły płomyk*. Niestety, ta inicjatywa zakończyła się na jednym tomie, w którym nie podano informacji o nakładzie.

Kilkoma interesującymi seriami wydawniczymi może się pochwalić Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Emanuela Smółki w Opolu. Placówka powstała w 1951 r., a cztery lata później połączono ją z Miejską Biblioteką Publiczną. Imię obecnego patrona, założyciela czytelni ludowych na Śląsku, nadano księżnicy w 1961 r. W 1992 r. nastąpił podział na dwie odrębne instytucje: Wojewódzką Bibliotekę Publiczną i Miejską Bibliotekę Publiczną. W 2006 r. WBP otrzymała status publicznej biblioteki naukowej (*Wojewódzka Biblioteka Publiczna*). W latach 2000–2015 w omawianej instytucji publikowano książki w ramach czterech serii wydawniczych. Ciekawie prezentuje się nienumerowana seria wydawana od 1997 r. pod redakcją Władysława Hendzela. Składające się na nią książki wyróżnia jednolita szata graficzna i kieszonkowy format⁶. Łącznie w serii opublikowano 5 prac; w analizowanym okresie ukazała się tylko jedna – *Tadeusz Soroczyński* W. Hendzela. Objętość tomików wydawanych w cyklu nie przekracza 100 stron. W ostatnim woluminie brak informacji o nakładzie, wcześniejsze wydawano w nakładzie 1000 sztuk. Wśród serii sygnowanych przez opolską księżnicę wymienić też należy zainaugurowany w 2002 r. numerowany cykl „Nowa Seria Bibliofilska” (nazwa nawiązuje do wydawanej przez WBP w latach 1976–1997 „Serii Bibliofilskiej”). Ukazało się w nim łącznie 9 tytułów, z czego najliczniejszą grupę stanowią reprinty. Każdy wolumin jest numerowany ręcznie. Początkowo nakład wynosił od 500 do 1000 egzemplarzy, w późniejszych woluminach brak informacji o nakładzie. W badanym okresie jako ostatnia ukazała się praca Emanuela Talara *Proboszczowie kolegiaty Świętego Krzyża w Opolu od kasaty kapituły kolegiackiej w 1810 roku* (2015).

⁶ Jako pierwsza w cyklu ukazała się książka Krystyny Heskiej-Kwaśniewicz, zatytułowana *Zbyszko Bednorz*. Wydano ją w nakładzie 1000 egzemplarzy.

Kolejną serią WBP w Opolu jest nienumerowany cykl „Mniejszości Narodowe w Polsce”. Cykl zapoczątkowano w 1991 r., w jego ramach ukazało się dotąd 8 tytułów, z czego tylko jeden w latach 2000–2015. Tworzą go zeszyty poświęcone wybranej mniejszości narodowej, zawierające zestawienia bibliograficzne. Książki wychodzące w ramach serii miały stałą szatę graficzną, niewielki format i broszurową objętość.

Najnowszym przedsięwzięciem Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Opolu jest numerowana seria „Wokół Opolskiej Literatury”, którą zapoczątkowało wydanie w 2008 r. tomu pt. *Poeci osobni: Jacek Gutorow, Paweł Marcinkiewicz, Jacek Podsiadło, Tomasz Różycki : informator bibliograficzny*. W serii ukazało łącznie 5 woluminów będących informatorami biobibliograficznymi⁷. Posiadają one stałą szatę graficzną.

Jedenaście tytułów wydawnictw zwartych opublikowała w serii w badanym okresie ksiąźnica wojewódzka z Lublina. Początki placówki sięgają 1907 r., kiedy powstało Towarzystwo Biblioteki Publicznej im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie. Patron ksiąźnicy, językoznawca, historyk kultury i etnograf, zmarł w 1906 r., pozostawiając bogaty księgozbiór, który posłużył do założenia i budowy biblioteki jego imienia. Po II wojnie światowej Towarzystwo Biblioteki Publicznej połączono z Miejską Biblioteką Publiczną w Lublinie. Kolejne zmiany organizacyjne polegały na połączeniu w 1955 r. Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Hieronima Łopacińskiego z Wojewódzką Biblioteką Publiczną w Lublinie. W 1965 r. placówka uzyskała status biblioteki naukowej. W roku 2002 nastąpiła ponowna zmiana i od tego momentu w Lublinie istnieją Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Hieronima Łopacińskiego oraz Miejska Biblioteka Publiczna im. Hieronima Łopacińskiego. Organizatorem pierwszej jest Samorząd Województwa Lubelskiego, organizatorem drugiej – Gmina Lublin (*Wojewódzka Biblioteka*).

W analizowanym okresie lubelska ksiąźnica opublikowała łącznie 11 tytułów w seriach wydawniczych. Pięć tytułów ukazało się w cyklu „Wydawnictwa Towarzystwa Biblioteki Publicznej im. Hieronima Łopacińskiego”, sześć – w ramach „Katalogu Zbiorów Specjalnych”. Na pierwszy cykl, zapoczątkowany w 2006 r., składają się wydawnictwa zwarte lubelskiej placówki, nowe wydawnictwa oraz reprinty. Jest on numerowany, bez stałej szaty graficznej. Pod tym samym tytu-

⁷ Ostatni wolumin, zatytułowany *Pisarze opolscy: członkowie Związku Literatów Polskich: Maciej Siembieda, Tadeusz Soroczyński, Krystian Szafarczyk, Henryka Wolna, Władysław Żołośowski : informator bibliograficzny*, opublikowano w 2016 r.

łem, „Wydawnictwa Towarzystwa Biblioteki Publicznej im. Hieronima Łopacińskiego”, zainicjowany został w 1913 r., kiedy opublikowano *Katalog rękopisów Biblioteki Publicznej im. Łopacińskiego w Lublinie* (Jaworowski, 1913). W XXI w. powrócono do tytułu cyklu i z okazji setnej rocznicy śmierci patrona lubelskiej placówki przygotowano tom *Hieronim Łopaciński 1860–1906* (Bieleń, 2006). Zaznaczyć trzeba, że książka ta ukazała się jako numer trzeciej serii. Jej nakład nie jest znany. Jak wspomniano, każdy tom posiada odrębną szatę graficzną, informacja o serii pojawia się najczęściej na odwrocie karty tytułowej. Jest to jedyny element pozwalający zidentyfikować cykl. Jako ostatni odnotowany w katalogach Biblioteki Narodowej oraz NUKAT (centralny katalog zbiorów polskich bibliotek naukowych) ukazał się dziesiąty numer serii, zatytułowany *Wizerunki uczestników Powstania Styczniowego 1863–4* (Bieleń, 2012). Ten niewielkiej objętości (7 stron i 12 kart tablic) reprint lwowskiego wydania z 1903 r. opublikowano w 300 egzemplarzach, z czego 100 numerowanych na papierze Tintoretto. Cztery z pięciu tytułów omawianego cyklu tematycznie są ściśle związane z Lublinem i jego historią. Jedynie ostatni wolumin dotyczy powstania styczniowego. Trzeba zaznaczyć, że w spisach publikacji sporządzonych przez WBP w Lublinie seria była kontynuowana w 2013 i 2014 r. (*Wojewódzka Biblioteka*). Wedle danych ze strony internetowej biblioteki ukazały się wówczas następujące tytuły: *Wolska Halina. Bohaterowie dawnych opowieści* (Wolska, 2013) oraz *Wspomnienia o Annie Platto* (Zdunek, 2014).

Druga z wymienionych serii – „Katalog Zbiorów Specjalnych” – posiada stałą szatę graficzną, utrzymaną w odcieniach brązu, sepii i beżu. Po lewej stronie okładki na ciemnym tle wyraźnie oznaczony jest tytuł serii. Cykl nie jest numerowany, o kolejności publikowania poszczególnych woluminów świadczy data wydania. Pierwszy tytuł, *Dokumenty życia społecznego 1801–1914*, ukazał się w 2005 r. w opracowaniu Leszka Ludorowskiego. W *Przedmowie* można przeczytać: „przy wydawaniu katalogu, poza celem naukowym, przyświecała [...] myśl pozyskania nowych dokumentów dla Biblioteki” (Ludorowski, 2005, s. 7). Jako ostatni w serii ukazał się tom *Dokumenty życia społecznego 1918–1939* autorstwa Jarosława Kusa. Cena woluminu w twardej oprawie wynosi 32 zł. Wszystkie tytuły wchodzące w skład omawianej serii poświęcone są zbiorom specjalnym lubelskiej księżnicy: dokumentom życia społecznego z różnych okresów (4 tytuły) oraz mikrofilmom (2 tytuły). Objętość tomów jest zróżnicowana, jednak nie przekracza trzystu stron. Większość zawiera również tablice z kolorowymi ilustracjami. Brak informacji o nakładach.

W profilu zbiorów gromadzonych przez biblioteki wojewódzkie szczególną rolę odgrywają dzieła regionalne. Każda z księżnic realizuje różne formy pracy merytorycznej i kulturalnej, wśród nich ważne miejsce zajmuje działalność wydawnicza. Nie każda z bibliotek publicznych o statusie naukowym posiada własne wydawnictwo, nie każda podejmuje się publikowania różnorodnych prac. Przedstawione placówki prężnie i dynamicznie rozwijają swoją ofertę wydawniczą albo próbują poprawić swoje dotychczasowe osiągnięcia. Zdarza się, że drukują nowe tytuły w seriach zgodnie z zapoczątkowaną wcześniej tradycją.

Przeprowadzona analiza wskazuje, że oferta bibliotek wojewódzkich w zakresie tytułów serii jest urozmaicona, starannie przemyślana i skierowana do konkretnego kręgu odbiorców. Celem publikowania omawianych serii bibliotecznych jest popularyzowanie nauki oraz kolekcji własnych placówek. Nakłady prezentowanych wydawnictw są zazwyczaj bardzo niskie i najczęściej trafiają do największych bibliotek w kraju i za granicą. Należy jednak zwrócić uwagę na pewną niekonsekwencję w ciągłości proponowanych serii wydawniczych niektórych bibliotek. Niejednokrotnie ukazuje się w nich tylko jeden tytuł, czasem też cykl „zamiera” na dłuższy okres czasu, by ponownie odrodzić się za kilka lat. Poszczególne tytuły z oferty wydawniczej najczęściej zamieszczane są na stronach WWW księżnic, często też eksponowane w gmachu głównym instytucji, gdzie zwykle są do nabycia.

Można spróbować postawić kilka hipotez na temat tego, dlaczego serie publikuje się w księżnicach tak nieregularnie. Trudno wnioskować bez szczegółowej znajomości realiów konkretnych placówek, ale wydaje się, że wpływ na to może mieć kilka czynników. Pierwszy to brak funduszy. Niektóre placówki mogą czekać na bardziej sprzyjający finansowo okres, inne będą musiały wybierać, który tytuł spośród wielu planowanych wydać w danym roku. Kolejnym powodem mogą być zmiany kadrowe obejmujące dyrekcję i kierownictwo działów oraz pracowników jednostek poligraficzno-wydawniczych zatrudnionych w bibliotekach wojewódzkich. Innym powodem braku regularności publikacji serii może być niewielkie zaangażowanie w pozyskiwanie autorów i tytułów.

Charakteryzując biblioteczne serie wydawnicze, warto zwrócić uwagę na prace poświęcone zbiorom bibliotecznym. Autorzy tych prac dokumentują działalność księżnic i przybliżają ich kolekcje nie tylko specjalistom, ale szerokiemu gronu odbiorców. Interesujące są również wszelkiego rodzaju prace metodyczne i dzieła z zakresu bibliologii, niewątpliwie ułatwiające pracę bibliotekarzom. Inspirujące mogą być

ponadto reprintsy lub reprodukcje wartościowych materiałów gromadzonych przez księżnice.

Analiza tematyczna charakteryzowanych serii wskazuje wyraźnie, że jedną grupę wydawnictw bibliotecznych można opisać jako dotyczącą bibliotekarstwa, czytelnictwa i książki. Druga grupa promuje wiedzę o regionie, historię regionu, informacje o postaciach, języku i obyczajach związanych z danym obszarem. Najczęstsze tematy podejmowane w cyklach wydawniczych to: książka, kultura, nauka, literatura piękna, poezja, sztuka, „regionalia”.

Literatura

- Bertman, W., Sokół, A. (2012). *Wydawnictwa Biblioteki Śląskiej: 1933–2012*. Katowice: Biblioteka Śląska.
- Biblioteka Publiczna m.st. Warszawy – Biblioteka Główna Województwa Mazowieckiego. Pobrane z: <http://www.koszykowa.pl/biblioteka/biblioteka-teraz-i-kiedys> (05.05.2017).
- Biblioteka Śląska – o bibliotece. Pobrane z: http://www.bs.katowice.pl/pl/o_bibliotece (5.05.2017).
- Biblioteka Śląska: 2000* (2000). Katowice: Biblioteka Śląska.
- Bieleń, Z. (red.). (2006). *Hieronim Łopaciński 1860-1906*. Lublin: Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Hieronima Łopacińskiego.
- Bieleń, Z. (wstęp). (2012). *Wizerunki uczestników Powstania Styczniowego 1863–4*. Lublin: Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Hieronima Łopacińskiego.
- Damborsky, J. (2007). *Roztrząsania literackie. Studia o języku polskim*. Katowice: Biblioteka Śląska.
- Gołba, K. (2002). *Wrażenia z Kalwarii Zebrzydowskiej. (Sonety)*. Katowice: Biblioteka Śląska.
- Gömöri, G. (2003). *Dylemat królika doświadczalnego. Wybór wierszy*. Katowice: Biblioteka Śląska.
- Gwioździk, J. (2013). Działalność wydawnicza bibliotek. W: A. Tokarska (red.), *Bibliotekarstwo* (s. 492–507). Warszawa: Wydaw. SBP.
- Gwioździk, J., Malicki, J. (red.). (2006). *Wspólnota pamięci. Studia z dziejów kultury ziem wschodnich dawnej Rzeczypospolitej*. Katowice.
- Jamróż-Stolarska, E. (2014). *Serie literackie dla dzieci i młodzieży w Polsce w latach 1945–1989. Produkcja wydawnicza i ukształtowanie edytorskie*. Warszawa: Wydawnictwo Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich.

- Jaworowski, A. (1913). *Katalog rękopisów Biblioteki Publicznej im. Łopacińskiego w Lublinie*. Lublin : [s. n.].
- Jędrzych, A. (2015). *Polskie serie literackie w XIX wieku. Spis chronologiczny*. Łódź: Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego.
- Kafel, M. (1971). *Zarys techniki wydawniczej* (wyd. 2 przer.). Warszawa: Wydawnictwa Naukowo-Techniczne.
- Kaliściak, T. (2001). *Drwała rwanie zapisane*. Katowice: Biblioteka Śląska.
- Kneip, M. (2004). *Między nami = Unter uns*. Katowice: Biblioteka Śląska.
- Ludorowski, L. (oprac.). (2005). *Katalog dokumentów życia społecznego 1801–1914*. Lublin: Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Hieronima Łopacińskiego.
- Miozga, E. (2000). *Osiemnastowieczne listowniki. Teoria i praktyka*. Katowice: Biblioteka Śląska.
- Morcinek, G. (2001). *Skoczowskie legendy*. Katowice: Biblioteka Śląska.
- Nowak, T. (2000). *Za snem, za jawą, za pacierzem*. Katowice: Biblioteka Śląska.
- Publikacje Biblioteki Śląskiej (2001). *Śląsk*, (1), 56.
- Rechowicz, H. (1992). *Poprzedniczki Biblioteki Śląskiej i ich rola w życiu umysłowym województwa śląskiego*. Katowice: Śląski Instytut Naukowy.
- Rodak, J. (2010). *Grzegorz Jan Zdziwojski z Łasku: Człowiek, dzieło, recepcja: studium biograficzne*. Katowice: Biblioteka Śląska.
- Roszkowska, T. (2003). *80 lat Biblioteki Śląskiej. Katalog wystawy jubileuszowej*. Katowice: Biblioteka Śląska.
- Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 2 kwietnia 2012 roku w sprawie sposobu i trybu zaliczania bibliotek do niektórych bibliotek naukowych oraz ustalenia ich wykazu* (2012). *Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej*, poz. 390.
- Smolka, S. (2000). *W Wilię Bożego Narodzenia. Pamiątka ostatniej Wilii XIX wieku*. Katowice: Biblioteka Śląska.
- Śmieja, F. (2003). *Zbliżenia i kontakty*. Katowice: Biblioteka Śląska.
- Śmieja, F. (2007). *Zbliżenia i kontakty raz jeszcze*. Katowice: Biblioteka Śląska.
- Śmieja, F. (2010). *Zbliżenia i kontakty po raz trzeci*. Katowice: Biblioteka Śląska.
- Ustawa z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach (1997). *Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej*, 85, poz. 539.
- Wojciechowski, J. (2001). Biblioteka akademicka jako wydawca. W: S. Wojnarowicz, B. Kasperk (red.) *Działalność wydawnicza bibliotek w czasach konwergencji mediów* (s. 13–20). Lublin: Biblioteka Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie.

- Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Emanuela Smołki w Opolu. Pobrane z: Dostępny w World Wide Web: https://pl.wikipedia.org/wiki/Wojew%C3%B3dztwo_Polskie (5.05.2017).
- Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie – historia WBP. Pobrane z: <http://hl.wbp.lublin.pl/wbp/index.php/historia-wbp/kartki-z-kalendarza.html> (5.05.2017)
- Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie – nasze publikacje. Pobrane z: <http://212.182.106.58/wbp/index.php/nasze-publicacje/wydawnictwa-zwarte.html> (5.05.2017)
- Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna w Łodzi. Pobrane z: <http://www.wbp.lodz.pl/o-bibliotece.html> (5.05.2017).
- Wolska, H. (2013). *Wolska Halina. Bohaterowie dawnych opowieści*. Lublin: Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Hieronima Łopacińskiego.
- Wyrwa, A.M. (red.). (2007). *Ingenio et humilitate. Studia z dziejów zakonu cystersów i Kościoła na ziemiach polskich dedykowane Ojcu Opatowi dr. Eustachemu Gerardowi Kocikowi*. Katowice: Biblioteka Śląska.
- Zawacki, T. (2004). *Katalog ksiąg i królów polskich*. Katowice: Biblioteka Śląska.
- Zdunek, A. (red.). (2014). *Wspomnienia o Annie Platto*. Lublin: Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Hieronima Łopacińskiego.
- Zgryzek, B., Pracka, J. (oprac.). (2000). *Judaika w zbiorach Biblioteki Śląskiej. Bibliografia*. Katowice: Biblioteka Śląska.

Tekst w wersji poprawionej wpłynął do redakcji 29 marca 2018 r.

Beata Langer

Department of Information Culture
The Institute of Science Information
Pedagogical University of Cracow
e-mail: beata.langer@up.krakow.pl

**Book series published by selected voivodeship libraries
in 2000–2015**

Abstract: The article discusses the publishing production, limited to book series, of the selected voivodeship libraries. For the purpose of the analysis one chose the public voivodeship libraries featured on the *Elenchus of libraries classified as*

scholarly libraries appended to a Regulation of the Minister of Cultural and National Heritage. The document that was mentioned, which was subsequently modified on 19 October 2016 features thirty libraries referred to as scholarly libraries. Among them twelve libraries also perform the function of voivodeship libraries. As far as the voivodeship libraries are concerned, one discussed the publishing series of the following institutions: Biblioteka Śląska, Biblioteka Publiczna m.st. Warszawy – Biblioteka Główna Województwa Mazowieckiego, Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Marszałka Józefa Piłsudskiego in Łódź, Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Hieronima Łopacińskiego in Lublin, Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Emanuela Smołki in Opole. Research demonstrates the wide range of the titles in the series represented in the repertory of voivodeship libraries. It has been carefully devised and directed to a specific readership. The series in question popularise scholarship and the in-house collections of the libraries. The print runs of the publications which are presented are usually low and they are usually distributed to the greatest libraries in Poland or beyond. The thematic analysis clearly indicates that one group of library publications may be said to be associated with library science, readership and books. Another group promotes the knowledge about the region, the history of the region, information about the people, the language and the customs of the people associated with a given area. Books, culture, scholarship, *belles lettres*, poetry, art, “regionalia” constitute the most common themes of the titles represented in the series.

Keywords: Series. Scholarly libraries. Voivodeship libraries